

логічно відповідального економічного зростання краї-учасниць Зеленої угоди. ЮНВТО прагне прискорити розвиток зеленого туризму, що обумовлює необхідність включення до Європейського Зеленого курсу нагальних питань, пов'язаних з візією ролі туризму як інструменту імплементації заявленого курсу в європейському регіоні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Цілі сталого розвитку. URL : <http://www.ukraine2030.org/uk/doctrine/Kudyruhayetsya-svit/Cili-stalogo-rozvitku>
2. A European Green Deal. Striving to be the first climate-neutral continent. URL: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en
3. Official web-site of UNWTO. URL : <https://www.unwto.org/>

І. І. Марусенко, І. С. Зігунова

*Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка*

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МІСЬКОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

Сфера туризму в сучасних умовах розвитку суспільства являється не лише сегментом всесвітньої економіки і сфери послуг, а також важливим елементом інтелектуального, культурного і духовного розвитку особистості. Саме зараз особливої популярності набирає міський туризм. Під таким поняттям варто розуміти подорожі та візити в яких ключовими об'єктами відвідування є ті, що розташовані в межах міста.

Ключові слова: туризм, подорожі, місто, розвиток.

The sphere of tourism in the modern conditions of the development of society is not only a segment of the global economy and the sphere of services, but also an important element of the intellectual, cultural and spiritual development of the individual. Right now, urban tourism is gaining particular popularity. This concept should be understood as trips and visits in which the key objects of visit are those located within the city limits.

Keywords: tourism, travel, city, development.

Постановка проблеми. На даний час в туристсько-рекреаційному секторі економіки відбувається інтенсивне формування усіляких бізнес-процесів всіх сфер діяльності, платформою для яких слугують стратегії галузевого, національного, міжнародного та інтегрованого рівнів. Як правило, одними з перших кроків цих процесів є спільна робота регіональних і місцевих органів влади, які мають на меті формування нових туристських ринків, на основі наявних в регіоні туристських умов та ресурсів. На сьогодні, міста виступають як окремі об'єкти туристського попиту, саме тому такий вид туризму в своєму розвитку набирає обертів.

Мета роботи – з'ясування особливостей розвитку туризму в містах, вивчення чинників, які визначають рівень туристського освоєння урбанізованих територій.

Виклад основного матеріалу. Сучасна сфера туризму – є однією з найбільш розвиваючих сфер світового господарства, яку можна виокремити як самостійний вид економічної діяльності та як міжгалузевий комплекс. Розвиток туристської галузі є складним динамічним процесом, який зорієнтований на максимальну взаємодію із зовнішнім середовищем і тривалу мінливість внутрішнього. Саме тому важливо визначити, які саме фактори формують збалансованість і ефективність використання туристського потенціалу [2].

Генеральний секретар Всесвітньої туристської організації (UNWTO) зауважив, що безпрецедентний виклик пандемії COVID-19 – криза і можливість переосмислити туристську галузь і її значення в житті людей і планети; можливість вдосконалити розвиток цієї сфери до більш стійкого туристського сектору, який забезпечить більш ширше та доцільніше використання переваг туризму [3]. Саме тому, наступні 7 років ефективність розвитку кожного з регіонів значною мірою буде залежати від того, як саме будуть сплановані процеси стратегічного планування і управління.

Згідно із визначенням Всесвітньої туристської організації (UNWTO) «Міський туризм – це вид туристської діяльності, яка здійснюється у міських просторах, для яких притаманна несільськогосподарська економіка, розвинена промислова галузь, сфера торгівлі, сфера послуг, і які є вузловими транспортними пунктами.

Міста володіють великим розмаїттям культурних, архітектурних, технологічних, соціальних та природних ресурсів, а також місць для відпочинку та бізнесу» [4].

Варто зауважити, що метою відвідування міста можуть бути різні причини, єдиним об'єднуючим елементом такого виду туризму є перебування туриста в міському середовищі, тобто в межах міста.

На туристську популярність міста впливає безліч чинників, які пов'язані як із самим містом так і з ситуацією в тому регіоні де знаходиться. В цілому, чинники розвитку міського туризму діляться на внутрішні, зовнішні, а також окремо можна виділити вподобання туристів (рис 1.) [1].

Серед внутрішніх чинників найважливішим є наявність туристських ресурсів, адже саме насичення туристських об'єктів доз-

воляє підвищити атрактивність міста та збільшити там час перебування туриста. Окрім цього, чим більше є різноманітних ресурсів у місті, тим привабливішим воно буде для відвідування.

Не менш важливим чинником є наявність інфраструктури, яка має на увазі як туристську (готелі, мотелі, хостели, ресторани, кафе, екскурсійні бюро, торгово-розважальні центри), так і міську (транспортна галузь, медичні установи, інформаційне забезпечення тощо).

В світі є велика кількість міст, які упродовж свого історичного розвитку суспільства здобули визнання серед великої кількості населення, що сприяє їх туристському освоєнню. Для прикладу, Єрусалим – релігійне, Лондон – економічне, Рим – релігійне, культурне тощо. Варто відмітити, що чим більше людей зацікавлене туристськими об'єктами міста, то інтенсивніше розвивається сфера туризму там. Зокрема можна виділити міста світового, регіонального і державного значення.

Найбільш дієвим елементом в просуванні міста є проведення там івент-заходів (спортивних, мистецьких, економічних тощо). Наприклад, м. Давос (Швейцарія), у ньому під час роботи «Всесвітнього економічного форуму» було майже 3 тис. осіб, а засоби розміщення та харчування міста були заброньовані завчасно. Більше того, організатори заходу сумісно з Швейцарським правлінням надає додаткові кошти місту на проведення такого заходу, що впливає на його розвиток. Важливим елементом, що стимулює розвиток міського туризму, є безпека. Приклад Парижу вказує, що терористичні загрози в місті можуть суттєво зменшити кількість туристів. Істотно зменшується кількість осіб бажаючих побачити місто, коли в регіоні нестабільна військово-політична ситуація [1].

Не менш важливим елементом в туристському розвитку міста є його транзитне положення, найбільш популярними є ті міста, які розташовані на перетині туристських маршрутів. М. Львів є яскравим прикладом такого вдалого транзитного розміщення, адже відвідують це місто ті туристи, основною ціллю яких є поїздка до Карпат (Львів є основним транспортним вузлом, що розташований неподалік Українських Карпат).

Туризм в місті не може існувати окремо від туризму в державі, саме тому нормативно-правова база країни має визначати особливості розвитку туристської сфери. Окрім цього, чіткість законодавчої бази та державної політики формують сприятливий мікро-

клімат для інвесторів та надають туристу відчуття захищеності.

Важливим напрямком туристської діяльності у місті є посилення їх міжнародної співпраці, спрямованої на пошук інвестицій, ринку туристів та промоції своїх можливостей. Така співпраця може проявлятися у контактах із державними органами інших країн, міжнародними організаціями, закордонними громадськими організаціями, а також іншими містами.

Розвиток міського туризму часто залежний від геополітичної ситуації.

Окрім чинників, які формує нам специфіка міста, варто вказати і на залежність міського туризму від вподобань та дій туриста. Зокрема, можна виділити наступні риси туризму у місті, які залежать саме від рекреанта:

- вибірковість (туристи використовують тільки незначну частину міста);
- часова обмеженість (тривалість перебування відвідувачів міста є короткою);
- не повторюваність (зазвичай туристи не повертаються до уже відвіданого міста);
- зміна пріоритетів (внаслідок зміни туристичних смаків формується різна мета поїздки) [1].

Рис. 1. Чинники, які впливають на розвиток туризму у містах

Висновки. Відвідування міських територій із туристською метою, є одним із найбільш динамічних видів туристської сфери, саме тому вимагає більш глибоких наукових досліджень. Варто відмітити, що на розвиток міського туризму мають вплив зовнішні і внутрішні чинники, а також туристські тенденції, які варто брати до уваги при дослідженні такого виду туризму.

Одним з важливих елементів у вивченні міського туризму є прослідковування його просторового поширення і залежності від функціонального зонування міста, адже саме комплексне просторове планування розвитку міського туризму дозволяє вирішити численні проблеми, пов'язані із інтенсивним туристським освоєнням міст.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Безручко Л. С. Туризм у містах: суть, чинники та проблеми розвитку. Географія та туризм. 2017. Вип.39. С.45-53. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/bezruchko.htm
2. Гризовська Л. О. Особливості та сучасні тенденції управління туристичним бізнесом. URL: https://www.bses.in.ua/journals/2018/26_1_2018/24.pdf
3. Всесвітня туристична організація (UNWTO). URL: <https://www.unwto.org/tourism-covid-19>
4. Methodology of regional development planning in Ukraine. Available at: <https://www.docs.google.com/document>

К. І. Нікончук, І. С. Зігунова

*Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка*

ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ НА СУМЩИНІ

У статті розкриваються деякі питання історії розвитку готельно-ресторанної інфраструктури на Сумщині. У різні історичні епохи готельно-ресторанні підприємства розвивалися по-різному та мали назви, які відрізняються від сучасних. Історія розвитку готельно-ресторанної інфраструктури Сумщини має велике значення для студентів, фахівців індустрії туризму, а також для туристів, які цікавляться історією Сумської області.

Ключові слова: історія, готельно-ресторанна інфраструктура, регіон.

The article reveals some issues of the history of the development of hotel and restaurant infrastructure in Sumy Oblast. In different historical eras, hotel and restaurant enterprises developed in different ways and had names that differ from the modern ones. The history of the development of the hotel and restaurant infrastructure of the Sumy region is of great importance for students, professionals of the tourism industry, as well as for tourists who are interested in the history of the Sumy region.

Key words: history, hotel and restaurant infrastructure, region.